

**Si mund ta ndihmoj fëmijen tim për të lexuar dhe kuptuar më mirë?
Prof. Dr. Claudio Nodari, Instituti për komunikim interkulturore, Cyrih**

1. Mësimi i gjuhës është një proces mjaft kompleks. Çdo fëmijë e mëson gjuhën e familjes ku edhe rritet, apo gjuhën e rrethit ku edhe jeton, por shpesh jo mjaft mirë, për të qenë edhe i suksesshëm në shkollë.
2. Ato fëmijë, të cilët në përditshmëri kultivojnë dhe përjetojnë një kontakt intenziv me gjuhën e rrethit, zakonisht kanë më pak probleme.
3. Personat e afërm të fëmijës (kjo do të thotë prindërit, por edhe vëllezerit dhe motrat, të afërmit familjarë dhe personat kujdestarë p.sh. në çerdhe apo në kopsht etj.) kanë ndikim mjaft të madh në kultivimin dhe ngritjen e kompetencës gjuhësore të fëmijës; kjo e sidomos, kur ato flasin mjaftueshëm me fëmijën në gjuhën e tyre.

Çka mund të bëjnë personat referues për fëmijën, në kohën jashtë shkollës, për ta ndihmuar atë në të kuptuarit e asaj që lexohet?

0 deri 2 vjet – fëmijë i moshës së vogël

1. Personat referues flasin shpesh me foshnjën. Ata përshkruajnë atë se ç'ka bëjnë, se ç'ka aty, kush është aty, apo se ç'bën foshnja etj.
2. Personat referues flasin secili gjuhën e tyre. Parimi themelor është: «Një person — një gjuhë».
3. Ata shmangin sa më shumë që është e mundur përzierjen e gjuhëve të ndryshme.

2 deri 4 vjet – mosha parashkollore

1. Personat referues ndjekin parimin «Një person - një gjuhë».
2. Ata flasin shpesh me fëmijën mbi përditshmërinë (si është e si duket bota? Çka ka ndodhur? Çka bëjmë ne?)
3. Pyetjeve të fëmijëve, ata ju përgjigjen me sqarim të duhur dhe durim.
4. Ata tregojnë përralla nga librat e ilustruar.
5. Ata i përshkruajnë figurat nga librat e ilustruar
6. Ata i komentojnë vizatimet e fëmijës.

7. Personat referues, mundësojnë kontakte me fëmijët e tjerë, (edhe atë në kopshtin e fëmijëve, në grupin e lojërave të fëmijëve, në çerdhe etj.) dhe mundësojnë e lejojnë që fëmija të luan me fëmijët e tjerë.

4 deri 7 vjet - kopshti i fëmijëve

1. Personat referues flasin ende sipas parimit «Një person - një gjuhë». Shmangie nga ky parim janë të mundëshme, nëse është i pranishëm dikush, i cili/e cila nuk e kupton gjuhën që flitet.
2. Ata iu sqarojnë fëmijëve se kush është, apo si flet dikush dhe pse.
3. Personat referues flasin shpesh me fëmijen mbi përditshmerinë (se çka ka ndodhur? Apo si funksionon kjo? Pse është kjo keshtu? Kush është kush? Apo kush bën çka ?)
4. Ata iu rrëfejnë fëmijëve të tyre, përjetime nga fëmijëria e tyre, mbi të afërmit e familjes etj.
5. Ata iu tregojnë fëmijëve tregime nga libra të ilustruar, stripa etj.
6. Ata iu lexojnë me zë fëmijëve, tregime e kallzime nga libra të ilustruar.
7. Fëmijet i shikojnë disa herë videofilmat (p.sh. filmat e Walt Disney-it). Personat referues i lexojnë librat e Walt Disney-it disa herë me zë ose i rrëfejnë ngjarjet në lidhje me fotografitë apo ilustrimet në libër.
8. Fëmijet i dëgjojnë disa herë tregimet prej shiritave apo inçizimet (p.sh. nga audiokasetat ose audio-CD-të), mundësisht së bashku me librat perkatës (vëreni librin e vizatuar Multidingsda).

7 deri 9 vjet – mosha e ciklit të ulët shkollor

1. Përzgjedhja e gjuhës varet nga rasti (do me thënë nga personat e pranishëm ose nga temat e përzgjedhura). Personat referues janë të vetëdijshëm se kultivimi i gjuhës së parë/amtare varet nga anetarët e rritur të familjes.
2. Personat referues flasin shpesh me fëmijen mbi përditshmërinë (shkollën, punën, ushqimin, planet për fundjavë, sportin etj.)

3. Ata tregojnë tregime nga libra të ilustruar.
4. Ata lexojnë me zë, pjesë nga libra të ilustruar, apo stripa (tek librat gjermanisht, pjesa e fundit t'i lihet fëmijes për lexim)
5. Fëmijet i shikojne disa here videofilmata (p.sh. filmat e Walt Disney-it). Personat referues i lexojnë librat e Walt Disney-it me zë (tek librat gjermanisht, pjesa e fundit t'i lihet vetë fëmijes për lexim)
6. Fëmijet i dëgjojnë tregimet nga audiokasetat ose audio-CD-te bashkë me librat perkatës.
7. Fëmijet marrin nga biblioteka materiale për të lexuar. Kur shkojnë atje, mundësisht personat referues i percjellin ata me këtë rast.
8. Personat referues lexojnë me fëmijet libra tematikë me tema që iu interesojnë fëmijeve (por edhe kryejnë eksperimente të ndryshme, të cilat përshkruhen në librat tematikë; përgatisin shujta ushqimore të përshkruara në librat e recetave)

10 deri 12 vjet – mosha e ciklit të mesëm shkollor

1. Personat referues flasin shpesh me fëmijen mbi përditshmerinë (shkollën, punën, lidhjet shoqërore apo faqefisnore, sjelljet, aktualitetin, rëndesine e të lexuarit etj.)
2. Personat referues dakordojnë me fëmijen një kohë leximi (çdo dite nga 20 minuta lexim, ose çdo të shtune dhe të diele nga ora 17⁰⁰ deri në orën 17⁵⁰).
3. Fëmija ka të drejtë t'i kerkojë vetë librat që dëshiron t'i lexojë (edhe stripat) dhe personat referues kujdesen për t'i siguruar ato (biblioteka, www.amazon.com, librari).
4. Personat referues abonojnë sipas dëshires së fëmijës ose për një kohë të shkurtër sa për provë ndonjë revistë, dhe me atë rast duhet që fëmijet të obligohen për ta lexuar atë.
5. Personat referues kujdesen për të instaluar një kompjuter në shtëpi dhe fëmija fillon të njohë e mësojë kompjuterin, përmes lojërave kompjuterike.

كيف نستطيع دعم وتقوية طفلنا من الناحية اللغوية؟

بروفسور دكتور كلاوديو نوداري، معهد التواصل بين الثقافات، زيوريخ

1. اكتساب اللغة هو عملية معقدة. ليس كل طفل يتعلم لغة عائلته ولغة المنطقة والبيئة التي يعيش فيها بصورة جيدة بما يكفي لتحقيق النجاح في المدرسة.
2. الأطفال الذين يكون لديهم خارج المدرسة اتصال وثيق مع اللغة، تكون لديهم في العادة وغالبا مشاكل أقل.
3. باستطاعة مقدمي الرعاية للطفل (أي الوالدين، ولكن أيضا الأصدقاء والأقارب والأشخاص الذين يعتنون بالطفل، على سبيل المثال في مراكز الحضانة وفي روضات الأطفال الخ...) أن يقوموا بدعم وتعزيز اكتساب الطفل للغة بشكل ملحوظ، وذلك من خلال التحدث والتكلم الكثير مع الطفل في لغتهم.

ماذا يمكن للأشخاص الذين يعتنون بالطفل ويرعونه خارج المدرسة أن يقوموا به من أجل دعم وتقوية اكتساب الطفل للغة؟

0 حتى 2 سنوات – الطفل الصغير

1. مقدمي الرعاية للطفل يتكلمون كثيرا مع الطفل الرضيع. هؤلاء الأشخاص يقومون بوصف وتعريف ماذا يفعلون ووصف وتعريف الأشياء المتواجدة والأشخاص المتواجدون في المكان ووصف ما يقوم الطفل الرضيع بعمله وفعله.
2. يتكلم كل واحد من مقدمي الرعاية لغته الخاصة به. المبدأ والأساس هو: شخص واحد – لغة واحدة.
3. يتجنب مقدمي الرعاية خلط اللغات مع بعضها البعض إلى أقصى حد ممكن.

2 حتى 4 سنوات – فترة ما قبل المدرسة

1. على مقدمي الرعاية الاستمرار في إتباع مبدأ "اللغة واحدة -- شخص واحد".
2. مقدمي الرعاية يتحدثون مع الطفل كثيرا عن الأمور اليومية (على سبيل المثال عن أحوال العالم؟ ماذا يحدث فيه؟ ماذا نفعل؟).
3. يقوم مقدمي الرعاية بالإجابة على أسئلة الطفل بصبر وهدوء.
4. يقوم مقدمي الرعاية بروي وحكي القصص بمساعدة كتب القصص المصورة.
5. يقوم مقدمي الرعاية بوصف وتعريف الصور المأخوذة من الكتب المصورة.
6. يقوم مقدمي الرعاية بالتعليق على رسومات الطفل والتحدث عنها.
7. يقوم مقدمي الرعاية بإتاحة الفرصة للطفل بإجراء الاتصال والتواصل مع أطفال آخرين (في ملاعب الأطفال، في مجموعات اللعب الخاصة بالأطفال، في الحضانة الخ...) وكذلك بالسماح للأطفال باللعب مع بعضهم البعض.

4 حتى 7 سنوات – روضة الأطفال

1. يستمر مقدمي الرعاية في الكلام على أساس مبدأ: "اللغة واحدة – شخص واحد". ومن الممكن عدم إتباع هذا المبدأ أحيانا على سبيل المثال عند تواجد شخص آخر في المكان لا يتكلم ولا يفهم هذه اللغة.
2. يشرح مقدمي الرعاية للأطفال من يتكلم منهم أي لغة ولماذا يتكلمها.
3. يتكلم مقدمي الرعاية كثيرا مع الطفل حول الأمور اليومية (ماذا حدث؟ كيف تعمل وتسير الأمور؟ لماذا الأمور كما هي وكيف تبدو؟ من يكون من؟ من يقوم بفعل ماذا؟).
4. يقوم مقدمي الرعاية بالتحدث مع الطفل عن طفولتهم وسرد القصص حول ذلك وعن الأقارب الخ...

5. يقوم مقدمي الرعاية بحكاية القصص المستندة على كتب مُصورة والرسومات الكاريكاتورية الخ...
  6. يقوم مقدمي الرعاية بقراءة الكتب الخاصة بالأطفال للطفل.
  7. يقوم الأطفال بمشاهدة أفلام الفيديو مرات عدة (على سبيل المثال والت ديزني). يقوم مقدمي الرعاية بقراءة الكتب التابعة لهذه الأفلام عدة مرات للطفل أو أن يحكوا ويسردون القصص الخاصة بالصور المتواجدة في كل كتاب.
  8. يقوم الأطفال بالاستماع إلى قصص مُسجلة صوتياً (على سبيل المثال قرص صوتي مضغوط) وذلك لعدة مرات. ومن المفضل في هذا الحال أن يكون الكتاب التابع لكل قصة متواجد في متناول اليد (انظر الكتاب المُصور "مولتيدينغزدا").
- 7 حتى 9 سنوات – المدرسة الابتدائية**
1. اختيار لغة التحدث والكلام يتعلق بالوضع والحالة ويعتمد عليها (هذا يعني بان هذا الأمر يتعلق بالأشخاص المتواجدين أو الموضوع المطروح). ويدرك ويعي مقدمي الرعاية بأنه من الواجب رعاية اللغة الأساسية لأفراد العائلة البالغين وصيانتها.
  2. يقوم مقدمي الرعاية بالتحدث مع الطفل حول مواضيع الحياة اليومية (المدرسة، العمل، الغذاء، الزيارات، الخطط لعطلة نهاية الأسبوع، الرياضة وما إلى ذلك).
  3. يقوم مقدمي الرعاية بحكاية القصص المرتكزة على كتب مُصورة.
  4. يقوم مقدمي الرعاية بقراءة كتب الأطفال والرسومات الكاريكاتورية للطفل (في حال الكتب المؤلفة باللغة الألمانية يجب على مقدمي الرعاية إتاحة الفرصة للطفل للقيام بقراءة أجزاء من الكتاب بنفسه، على سبيل المثال النهائية).
  5. يقوم الأطفال بمشاهدة أفلام دي في دي عدة مرات (على سبيل المثال والت ديزني). يقوم مقدمي الرعاية بقراءة كتب والت ديزني التابعة لهذه الأفلام (في حال الكتب المؤلفة باللغة الألمانية يجب أن يقوم الطفل بقراءة أجزاء من الكتاب بنفسه).
  6. يقوم الأطفال بالاستماع إلى قصص مُسجلة صوتياً (على سبيل المثال قرص صوتي مضغوط). ويجب في هذا الحال أن يكون الكتاب التابع لكل قصة مسجلة متواجد في متناول اليد.
  7. يقوم الأطفال بالذهاب إلى المكتبة العامة واستعارة مواد وكتب للقراءة. ويقوم مقدمي الرعاية بمرافقتهم إذا كان ذلك ممكناً.
  8. يقوم مقدمي الرعاية بقراءة كتب مرجعية غير روائية مع الأطفال تدور حول مواضيع مثيرة لاهتمام الأطفال في الوقت الراهن (ولكن أيضاً القيام بعمل وتنفيذ التجارب الواردة في هذه الكتب أو مثلاً القيام بإعداد الطعام وطهيها طبقاً للوصفات الواردة في أحد كتب الطبخ).
- 10 حتى 12 سنة – المدرسة الإعدادية**
1. يقوم مقدمي الرعاية بالتحدث كثيراً مع الطفل حول أمور الحياة اليومية (المدرسة، العمل، العلاقات الاجتماعية، السلوك، الأمور الجارية في الوقت الراهن، أهمية وضرة قراءة الكتب، الخ...
  2. يقوم مقدمي الرعاية بالاتفاق مع الطفل بخصوص أوقات مُنظمة للقراءة (على سبيل المثال كل يوم 20 دقيقة أو كل يوم سبت وكل يوم أحد من الساعة 17 وحتى الساعة 17:45).
  3. من المسموح للطفل أن يبدي رغبته بقراءة كتب معينة (بما فيه كتب الرسوم الكاريكاتورية)، وينبغي على مقدمي الرعاية أن يقوموا بتدبيرها وجلبها (من المكتبة العامة، عن طريق موقع www.amazon.com في الانترنت، حوانيت بيع الكتب).
  4. يقوم مقدمي الرعاية، وعلى أساس رغبة الطفل أو على سبيل التجربة، بالاشتراك في مجلة ويقوم الطفل بالالتزام والتعهد بقراءة هذه المجلة.
  5. يقوم مقدمي الرعاية، وإذا كان ذلك ممكناً، بتثبيت جهاز كومبيوتر في البيت. ويقوم الطفل بالتعرف على جهاز وعالم الكومبيوتر عن طريق ألعاب الكومبيوتر.

Wie können wir unser Kind sprachlich fördern?

Prof. Dr. Claudio Nodari, Institut für Interkulturelle Kommunikation, Zürich

1. Der Spracherwerb ist ein komplexer Vorgang. Nicht jedes Kind lernt die Sprache der Familie und die Sprache der Umgebung genügend gut, um in der Schule erfolgreich zu sein.
2. Kinder, die ausserhalb der Schule einen intensiven Kontakt mit Sprache erleben, haben in der Regel weniger Probleme.
3. Die Bezugspersonen (d.h. die Eltern, aber auch Geschwister, Verwandte, Betreuungspersonen z.B. in der Krippe oder im Hort usw.) können den Spracherwerb massgeblich fördern, indem sie in ihrer Sprache viel mit dem Kind sprechen.

Was können Bezugspersonen ausserhalb der Schule zur Sprachförderung tun?

0 bis 2 Jahre – Kleinkind

1. Die Bezugspersonen sprechen oft mit dem Baby. Sie beschreiben, was sie tun, was da ist, wer da ist, was das Baby tut usw.
2. Die Bezugspersonen sprechen je ihre Sprachen. Prinzip: eine Person – eine Sprache.
3. Sie vermeiden Sprachmischungen so weit als möglich.

2 bis 4 Jahre – Vorschule

1. Die Bezugspersonen befolgen weiter das Prinzip "eine Sprache – eine Person".
2. Sie sprechen oft mit dem Kind über Alltägliches (Wie ist die Welt? Was ist passiert? Was machen wir?).
3. Sie beantworten die Fragen des Kindes geduldig.
4. Sie erzählen Geschichten mit Bilderbüchern.
5. Sie beschreiben Bilder aus Bilderbüchern.
6. Sie kommentieren die Zeichnungen des Kindes.
7. Die Bezugspersonen ermöglichen den Kontakt zu anderen Kindern (Spielplatz, Spielgruppe, Hort usw.) und lassen die Kinder zusammen spielen.

4 bis 7 Jahre – Kindergarten

1. Die Bezugspersonen sprechen weiterhin nach dem Prinzip "eine Sprache – eine Person", Abweichungen sind möglich z.B. wenn jemand anwesend ist, der die Sprache nicht versteht.
2. Sie erklären den Kindern, wer wie spricht und warum.
3. Die Bezugspersonen sprechen oft mit dem Kind über Alltägliches (Was ist passiert? Wie funktioniert das? Warum ist das so? Wer ist wer? Wer macht was?).

4. Sie erzählen dem Kind aus ihrer Kindheit, von Verwandten usw.
5. Sie erzählen Geschichten mit Bilderbüchern, Comic usw.
6. Sie lesen Kinderbücher vor.
7. Die Kinder sehen Video-Filme mehrmals (z.B. Walt Disney). Die Bezugspersonen lesen die entsprechenden Walt-Disney-Bücher mehrmals vor, oder erzählen die Geschichte zu den Bildern im Buch.
8. Die Kinder hören Geschichten von Tonträgern (z.B. Audio-CD) mehrmals, möglichst mit entsprechendem Buch (siehe Bilderbuch Multidingsda).

7 bis 9 Jahre – Unterstufe

1. Die Sprachwahl hängt von der Situation ab (d.h. von den anwesenden Personen oder vom Thema). Die Bezugspersonen sind sich aber bewusst, dass die Erstsprache von den erwachsenen Familienmitgliedern gepflegt werden muss.
2. Die Bezugspersonen sprechen oft mit dem Kind über Alltägliches (Schule, Arbeit, Essen, Besuche, Pläne fürs Wochenende, Sport usw.).
3. Sie erzählen Geschichten mit Bilderbüchern.
4. Sie lesen Kinderbücher, Comics vor (bei deutschsprachigen Büchern einige Teile – z.B. den Schluss – vom Kind selbst lesen lassen).
5. Die Kinder sehen DVD-Filme mehrmals (z.B. Walt Disney). Die Bezugspersonen lesen die entsprechenden Walt-Disney-Bücher vor (bei deutschsprachigen Büchern Teile davon selbst lesen lassen).
6. Die Kinder hören Geschichten von Tonträgern (z.B. Audio-CD) mit dem entsprechenden Buch.
7. Die Kinder holen sich Lesestoff aus der Bibliothek. Die Bezugspersonen begleiten sie wenn möglich.
8. Die Bezugspersonen lesen mit den Kindern Sachbücher über Themen, die die Kinder gerade interessieren (aber auch Experimente durchführen, die in Sachbüchern beschrieben werden; Mahlzeiten gemäss Rezeptbuch kochen).

10 bis 12 Jahre – Mittelstufe

1. Die Bezugspersonen sprechen oft mit dem Kind über Alltägliches (Schule, Arbeit, Beziehungen, Verhalten, Aktualität, Wichtigkeit des Lesens usw.).
2. Die Bezugspersonen machen mit dem Kind eine Lesezeit ab (z.B. jeden Tag 20 Minuten oder jeden Samstag und Sonntag von 17.00 bis 17.45).
3. Das Kind darf sich Bücher wünschen, die es lesen möchte (auch Comics) und die Bezugspersonen besorgen sie (Bibliothek, www.amazon.com, Buchhandlung)
4. Die Bezugspersonen abonnieren auf Wunsch des Kindes oder probeweise eine Zeitschrift und das Kind verpflichtet sich, die Zeitschrift zu lesen.
5. Die Bezugspersonen suchen nach Möglichkeiten, einen Computer zu Hause zu installieren. Das Kind lernt den Computer via Computerspiele kennen.

How can I promote my child's language acquisition?

Prof. Dr. Claudio Nodari, Institute for Intercultural Communication, Zürich

1. Language acquisition is a complex process. Not every child learns without difficulty the language(s) of the parents and the language spoken in the local community.
2. Children who have intensive contact with language outside school have fewer problems.
3. The contact persons (i.e. the parents, brothers and sisters, relatives, the carers in the crèche or the day nursery, for example), can help the child to develop understanding and speaking skills by talking a lot to the child. The foundation for a good language acquisition is an intensive language environment.

0 to 2 years - infant

1. The contact persons talk to the baby a lot. They describe what they are doing, what is going on, who is there, what the baby is doing, and so on.
2. The contact persons all speak their own language. As a matter of principle: one person - one language
3. As far as possible, they avoid mixing languages.

2 to 4 years -pre-school

1. The contact persons keep to the principle of "one language - one person".
2. They talk a lot to the child about everyday matters (What is the world? What has happened? What are we doing?).
3. They answer the children's questions patiently.
4. They tell stories with picture books.
5. They describe pictures out of picture books.
6. They comment on the children's drawings.
7. The contact persons enable the children to have contact with other children (playground, playgroup, day nursery and so on) and let the children play together.

4 to 7 years

1. The contact persons still adopt the principle of "one language - one person", deviations being possible, for example, when there is someone present who does not understand the language.
2. They explain to the children who speaks in what way, and why they do so.
3. They talk a lot to the child about everyday matters (What has happened? How does that work? Why is that so? Who is who? Who is doing what?)
4. They talk to the child about their own childhood, about relatives and so on.
5. They tell stories with picture books, comics and so on.
6. They read to them from children's books.

7. The children watch video films several times (e.g. Walt Disney). The contact persons read the corresponding books to the children again and again, or tell the story that goes with the pictures in the book.
8. The children listen to stories several times on audio cassettes or audio CD (preferably with the corresponding book).

7 to 9 years

1. The choice of language depends on the situation (i.e. on the persons present or on the subject). The contact persons are aware, however, that the first language of the adult family members must be cultivated.
2. The contact persons talk to the child a lot about everyday matters (school, work, food, visits, plans for the weekend, sport and so on).
3. They tell stories with picture books.
4. They read to them from children's books and comics (with books in German leave some parts - e.g. the end - for the child to read alone).
5. The children watch video films several times (e.g. Walt Disney). The contact persons read the corresponding Walt Disney books to the children (with books in German, leave some parts for the child to read alone).
6. The children listen to stories on audio cassettes or audio CDs with the corresponding book.
7. The children get reading material from the library. Whenever possible, they are accompanied by contact persons.
8. The contact persons read non-fiction books with the children about subjects in which the children are currently interested (and also carry out experiments described in non-fiction books, for example preparing meals from recipe books).

10 to 12 years

1. The contact persons talk to the child a lot about everyday matters (school, work, relationships, behaviour, current events, the importance of reading, and so on).
2. The contact persons agree with the child on a reading time (e.g. 20 minutes every day, or every Saturday and Sunday from 17.00 to 17.45).
3. The child may request books it would like to read (comics as well) and the contact persons provide them (library, www.amazon.com, bookshops).
4. The contact persons take out a subscription for a magazine, either at the request of the child or maybe for a trial period, and the child undertakes to read it.
5. The contact persons look for ways of setting up a computer at home. The child learns how to use the computer by means of computer games.

Comment développer les connaissances linguistiques de notre enfant?

Prof. Dr Claudio Nodari, Institut de la communication interculturelle, Zurich

1. L'acquisition d'une langue est un processus complexe. Les enfants n'apprennent pas tous suffisamment bien la langue de leur famille et celle de leur environnement pour réussir à l'école.
2. Les enfants qui ont un contact intense avec la langue en dehors de l'école ont généralement moins de problèmes.
3. Les personnes de référence (c.-à-d. les parents, mais aussi les frères et sœurs, la famille, les personnes chargées de l'éducation de l'enfant, p. ex. à la crèche ou la garderie, etc.) peuvent fortement contribuer à l'acquisition d'une langue en parlant beaucoup avec l'enfant dans leur langue.

Que peuvent faire les personnes de référence en dehors de l'école pour développer les connaissances linguistiques d'un enfant?

De 0 à 2 ans – enfant en bas âge

1. Les personnes de référence parlent souvent avec le bébé. Elles décrivent ce qu'elles font, ce qui est là, qui est là, ce que fait le bébé, etc.
2. Les personnes de référence parlent dans leur langue. Le principe est une personne = une langue.
3. Elles évitent de mélanger les langues autant que possible.

De 2 à 4 ans – éducation pré-scolaire

1. Les personnes de référence continuent d'appliquer le principe «une langue = une personne».
2. Elles parlent souvent des choses quotidiennes avec l'enfant (Comment est le monde? Qu'est-ce qui s'est passé? Que faisons-nous?).
3. Elles répondent patiemment aux questions de l'enfant.
4. Elles racontent des histoires en se servant de livres d'images.
5. Elles décrivent des images de livres d'images.
6. Elles commentent les dessins de l'enfant.
7. Les personnes de référence permettent le contact avec d'autres enfants (aire de jeux, groupe de jeux, garderie, etc.) et laissent les enfants jouer ensemble.

De 4 à 7 ans – jardin d'enfants

1. Les personnes de référence continuent d'appliquer le principe «une langue = une personne», des écarts sont possibles, p. ex. en présence d'une personne qui ne comprend pas la langue.
2. Elles expliquent aux enfants qui parle comment et pourquoi.
3. Les personnes de référence parlent souvent des choses quotidiennes avec l'enfant (Qu'est-ce qui s'est passé? Comment cela fonctionne-t-il? Pourquoi est-ce ainsi? Qui est qui? Qui fait quoi?).
4. Elles parlent de leur enfance, de leur famille, etc. à l'enfant.
5. Elles racontent des histoires en se servant de livres d'images, de bandes dessinées, etc.
6. Elles lui lisent des livres pour enfants.

7. Les enfants voient des films plusieurs fois (p. ex. Walt Disney). Les personnes de référence leur lisent plusieurs fois les livres de Walt Disney correspondants ou racontent l'histoire correspondant aux images du livre.
8. Les enfants écoutent des histoires sur des supports audio (p. ex. CD audio) plusieurs fois, si possible avec le livre correspondant (voir le livre d'images Multidingsda).

De 7 à 9 ans – niveau élémentaire

1. Le choix de la langue dépend de la situation (c.-à-d. des personnes présentes ou du sujet). Les personnes de référence sont conscientes du fait que les membres de la famille adultes doivent soigner la première langue.
2. Les personnes de référence parlent souvent avec l'enfant des choses quotidiennes (école, travail, repas, visites, programme du week-end, sport, etc.).
3. Elles lui racontent des histoires en se servant de livres d'images.
4. Elles lui lisent des livres pour enfants, des bandes dessinées (pour les livres en allemand, demander à l'enfant de lire lui-même certains passages – p. ex. la fin).
5. Les enfants voient des films sur DVD plusieurs fois (p. ex. Walt Disney). Les personnes de référence leur lisent les livres de Walt Disney correspondants (pour les livres en allemand, demander aux enfants de lire eux-mêmes certains passages).
6. Les enfants écoutent des histoires sur des supports audio (p. ex. CD audio) avec le livre correspondant.
7. Les enfants vont se chercher de la lecture à la bibliothèque. Les personnes de référence les accompagnent si possible.
8. Les personnes de référence lisent avec les enfants des livres pratiques sur des thèmes qui intéressent les enfants (et font aussi des expériences décrites dans des livres pratiques, préparent un repas d'après un livre de cuisine).

De 10 à 12 ans – niveau moyen

1. Les personnes de référence parlent souvent avec l'enfant des choses quotidiennes (école, travail, relations, comportement, actualité, importance de la lecture, etc.).
2. Les personnes de référence conviennent avec l'enfant d'un temps de lecture (p. ex. 20 minutes tous les jours ou de 17h00 à 17h45 le samedi et le dimanche).
3. L'enfant peut demander des livres qu'il souhaite lire (également des bandes dessinées) et les personnes de référence les lui procurent (bibliothèque, www.amazon.com, librairie).
4. Les personnes de référence abonnent l'enfant à un magazine à sa demande ou pour un essai et l'enfant s'engage à lire le magazine.
5. Les personnes de référence essaient d'installer un ordinateur à la maison. L'enfant se familiarise avec l'ordinateur via des jeux informatiques.

Με ποιον τρόπο μπορούμε να ενισχύσουμε τις γλωσσικές δεξιότητες του παιδιού μας;

Καθ. Δρ. Claudio Nodari, Ινστιτούτο Διαπολιτισμικής Επικοινωνίας,
Ζυρίχη

1. Η κατάκτηση της ομιλίας είναι μια πολύπλοκη διαδικασία. Δεν μαθαίνουν όλα τα παιδιά τη γλώσσα της οικογένειας και τη γλώσσα του περιγύρου εξίσου καλά, ώστε να αντεπεξέλθουν με επιτυχία στο σχολείο.
2. Τα παιδιά που έχουν εκτός σχολείου εντατική επαφή με τη γλώσσα αντιμετωπίζουν κατά κανόνα λιγότερα προβλήματα.
3. Τα κοντινά πρόσωπα (δηλαδή οι γονείς, αλλά και τα αδέρφια, οι συγγενείς, τα επιφορτισμένα με τη φροντίδα των παιδιών άτομα π.χ. στον παιδικό σταθμό ή στο ολόήμερο κ.λπ.) μπορούν να προωθήσουν ουσιαστικά την κατάκτηση της γλώσσας μιλώντας πολλή ώρα με το παιδί στη γλώσσα τους.

Τι μπορούν να κάνουν τα κοντινά πρόσωπα εκτός σχολείου για την προώθηση της γλώσσας;

0 έως 2 ετών – Βρέφος

1. Τα κοντινά πρόσωπα μιλούν συχνά με το μωρό. Περιγράφουν τι κάνουν, τι βρίσκεται στο χώρο, ποιος βρίσκεται στο χώρο, τι κάνει το μωρό κ.λπ.
2. Το κάθε κοντινό πρόσωπο μιλά στη γλώσσα του. Αρχή: ένα άτομο – μία γλώσσα.
3. Αποφεύγετε κατά το δυνατό να συγχέετε τις γλώσσες.

2 έως 4 ετών – Προνήπιο

1. Τα κοντινά πρόσωπα πρέπει να τηρούν την αρχή "μία γλώσσα – ένα άτομο".
2. Μιλούν συχνά με το παιδί για καθημερινά ζητήματα (Πώς είναι ο κόσμος; Τι συνέβη; Τι κάνουμε;)
3. Απαντάνε στις ερωτήσεις του παιδιού με υπομονή.
4. Του διηγούνται ιστορίες χρησιμοποιώντας εικονογραφημένα βιβλία.
5. Περιγράφουν εικόνες από εικονογραφημένα βιβλία.
6. Σχολιάζουν τις ζωγραφιές του παιδιού.
7. Τα κοντινά πρόσωπα φέρνουν το παιδί σε επαφή με άλλα παιδιά (παιδική χαρά, ομάδα παιχνιδιών, σταθμός φύλαξης κ.λπ.) και αφήνουν τα παιδιά να παίξουν μόνα τους.

4 έως 7 ετών – Νηπιαγωγείο

1. Τα κοντινά πρόσωπα συνεχίζουν να μιλούν βάσει της αρχής "μία γλώσσα – ένα άτομο", οι αποκλίσεις επιτρέπονται π.χ. όταν είναι παρών κάποιος που δεν καταλαβαίνει τη γλώσσα.
2. Εξηγούν στα παιδιά ποιος μιλάει, πώς και γιατί.
3. Τα κοντινά πρόσωπα μιλούν συχνά με το παιδί για καθημερινά ζητήματα (Τι συμβαίνει; Πώς λειτουργεί αυτό; Γιατί αυτό είναι έτσι; Ποιος είναι ποιος; Ποιος κάνει τι;)
4. Διηγούνται στο παιδί για τη δική τους παιδική ηλικία, των συγγενών κ.λπ.
5. Του διηγούνται ιστορίες με εικονογραφημένα βιβλία, κόμικς, κ.λπ.
6. Του διαβάζουν παιδικά βιβλία.
7. Τα παιδιά βλέπουν συνεχώς βιντεοταινίες (π.χ. της Walt Disney). Τα κοντινά πρόσωπα διαβάζουν περισσότερες φορές τα αντίστοιχα βιβλία της Walt Disney ή διηγούνται την ιστορία σύμφωνα με τις εικόνες του βιβλίου.
8. Τα παιδιά ακούνε επανειλημμένως ηχογραφημένες ιστορίες (π.χ. CD ήχου), κατά το δυνατόν με το αντίστοιχο βιβλίο (βλ. εικονογραφημένο βιβλίο Multidingsda).

7 έως 9 ετών – Κατώτερη βαθμίδα

1. Η επιλογή γλώσσας εξαρτάται από την κατάσταση (δηλ. από τα παρόντα άτομα ή από το θέμα). Τα κοντινά πρόσωπα γνωρίζουν όμως ότι η μητρική γλώσσα πρέπει να καλλιεργείται από τα ενήλικα μέλη της οικογένειας.
2. Τα κοντινά πρόσωπα μιλούν συχνά με το παιδί για καθημερινά ζητήματα (σχολείο, εργασία, φαγητό, επισκέψεις, σχέδια για το σαββατοκύριακο, άθληση, κ.λπ.).
3. Του διηγούνται ιστορίες χρησιμοποιώντας εικονογραφημένα βιβλία.
4. Του διαβάζουν παιδικά βιβλία, κόμικς (στα βιβλία στη γερμανική γλώσσα, αφήνουν το ίδιο το παιδί να διαβάσει ορισμένα κομμάτια – π.χ. στο τέλος).
5. Τα παιδιά βλέπουν επανειλημμένως ταινίες σε DVD (π.χ. της Walt Disney). Τα κοντινά πρόσωπα τους διαβάζουν τα αντίστοιχα βιβλία της Walt Disney (στα γερμανικά βιβλία, αφήστε το παιδί να διαβάσει μόνο του κάποια κομμάτια).
6. Τα παιδιά ακούνε ηχογραφημένες ιστορίες (π.χ. CD ήχου) μαζί με το αντίστοιχο βιβλίο.
7. Τα παιδιά παίρνουν υλικό ανάγνωσης από τη βιβλιοθήκη. Τα κοντινά πρόσωπα τα συνοδεύουν, εφόσον είναι δυνατόν.
8. Τα κοντινά πρόσωπα διαβάζουν μαζί με τα παιδιά ειδικά βιβλία για θέματα, τα οποία τη συγκεκριμένη χρονική στιγμή προκαλούν το ενδιαφέρον των παιδιών (αλλά κάνουν και τα πειράματα που περιγράφονται στα ειδικά βιβλία - μαγείρεμα σύμφωνα με το βιβλίο συνταγών).

10 έως 12 ετών – Μεσαία βαθμίδα

1. Τα κοντινά πρόσωπα μιλούν συχνά με το παιδί για καθημερινά ζητήματα (σχολείο, εργασία, σχέσεις, συμπεριφορά, επικαιρότητα, σημασία του διαβάσματος κ.λπ.).
2. Τα κοντινά πρόσωπα κανονίζουν με το παιδί να αφιερώνουν ένα συγκεκριμένο χρονικό διάστημα για ανάγνωση (π.χ. 20 λεπτά την ημέρα ή κάθε Σάββατο και Κυριακή από τις 17.00 έως τις 17.45).
3. Το παιδί μπορεί να ζητά τα βιβλία που θέλει να διαβάσει (και κόμικς) και τα κοντινά πρόσωπα του τα παρέχουν (βιβλιοθήκη, www.amazon.com, βιβλιοπωλείο)
4. Τα κοντινά πρόσωπα γίνονται συνδρομητές κατόπιν επιθυμίας του παιδιού ή δοκιμαστικά σε ένα περιοδικό και το παιδί υποχρεώνεται να διαβάσει το περιοδικό.
5. Τα κοντινά πρόσωπα αναζητούν την ευκαιρία να εγκαταστήσουν έναν υπολογιστή στο σπίτι. Το παιδί γνωρίζει τον υπολογιστή μέσω ηλεκτρονικών παιχνιδιών.

Come posso aiutare il mio bambino nell'apprendimento della lingua?

Prof. Dr. Claudio Nodari, Istituto per la comunicazione interculturale, Zurigo

1. L'apprendimento della lingua è un processo complesso. Non tutti i bambini imparano la lingua della famiglia e la lingua dell'ambiente che li circonda ad un livello sufficientemente buono per riuscire bene a scuola.
2. I bambini che hanno già al di fuori della scuola un rapporto intenso con la lingua hanno generalmente meno difficoltà.
3. Le persone di riferimento (ossia i genitori, ma anche i fratelli e le sorelle, i parenti e le persone che si occupano dei bambini, ad esempio, nell'asilo nido o nel pre e doposcuola, ecc.) possono favorire in modo determinante l'apprendimento linguistico parlando molto con il bambino nella loro lingua.

Che cosa possono fare le *persone di riferimento* del bambino per favorire la comprensione della lettura al di fuori della scuola?

Da 0 a 2 anni - prima infanzia

1. Le persone di riferimento parlano spesso con il bambino, anche se è ancora un "bebè", descrivendo ciò che si fa, che cosa e chi c'è nell'ambiente circostante, che cosa fa il bambino, ecc...
2. Le persone di riferimento parlano la propria lingua. La regola è: "una persona, una lingua".
3. Evitare il più possibile di mescolare lingue diverse.

Da 2 a 4 anni - età prescolare

1. Le persone di riferimento continuano a seguire la regola: "una persona, una lingua".
2. Parlano spesso con il bambino delle cose quotidiane (com'è il mondo, che cosa succede, che cosa facciamo?).
3. Rispondono pazientemente alle domande del bambino.
4. Raccontano storie con libri illustrati.
5. Descrivono le illustrazioni dei libri di racconti.
6. Commentano i disegni del bambino.
7. Le persone di riferimento rendono possibili i contatti con altri bambini (parco giochi, gruppo giochi, doposcuola e così via) e lasciano che i bambini giochino insieme.

Da 4 a 7 anni - Kindergarten (giardino d'infanzia)

1. Le persone di riferimento continuano a parlare secondo il principio: "una lingua, una persona", ma ora sono possibili le eccezioni, ad esempio se è presente qualcuno che non capisce una delle lingue parlate.
2. Spiegano al bambino come una persona parla e perché parla così.
3. Le persone di riferimento parlano spesso con il bambino commentando la vita di tutti i giorni (Che cosa è successo? Come funziona questo? Perché questo è così? Chi è quella persona? Chi fa questo?).
4. Raccontano ai bambini della loro infanzia, dei parenti, ecc.
5. Raccontano storie dai libri illustrati, dai fumetti.

6. Leggono ad alta voce libri per bambini.
7. I bambini guardano videofilm più volte (ad es. Walt Disney). Le persone di riferimento leggono ai bambini ad alta voce più volte i fumetti della Disney corrispondenti al film, oppure raccontano la storia sulla base delle illustrazioni del libro.
8. I bambini ascoltano racconti da audiocassette oppure da CD audio più volte (se possibile con il libro corrispondente).

Da 7 a 9 anni - Unterstufe (primo ciclo della scuola elementare)

1. La scelta della lingua che si parla dipende dalla situazione in cui ci si trova (ossia dalle persone o dal tema). Le persone di riferimento sanno che la prima lingua dei componenti adulti della famiglia deve essere curata.
2. Le persone di riferimento parlano spesso con il bambino della vita quotidiana (scuola, lavoro, cibo, visite, progetti per il fine settimana, sport, ecc.).
3. Raccontano ai bambini storie dai libri illustrati.
4. Leggono ad alta voce libri per l'infanzia e fumetti (se si tratta di letture in tedesco, lasciare che sia il bambino stesso a leggere alcuni tratti, ad esempio la parte finale).
5. I bambini guardano più volte videofilm (ad es. Walt Disney). Le persone di riferimento leggono ad alta voce i libri della Disney che corrispondono al film visto (se si tratta di libri in tedesco, lasciare che sia il bambino stesso a leggere alcune parti).
6. I bambini ascoltano storie con audiocassette e CD audio con il libro corrispondente.
7. I bambini prendono materiale per la lettura dalla biblioteca. Le persone di riferimento, se possibile, li accompagnano.
8. Le persone di riferimento leggono con il bambino libri su temi specifici che lo interessano al momento (e si prestano a sperimentare ciò che è descritto nei libri, ad esempio cucinare secondo il libro delle ricette).

Da 10 a 12 anni - Mittelstufe (secondo ciclo della scuola elementare)

1. Le persone di riferimento parlano spesso con il bambino della vita quotidiana (scuola, lavoro, relazioni e contatti, comportamento, attualità, importanza della lettura, ecc.).
2. Le persone di riferimento stabiliscono con il bambino un tempo fisso per la lettura (ad es. ogni giorno 20 minuti oppure ogni sabato e domenica dalle 17.00 alle 17.45).
3. Il bambino può esprimere il desiderio di leggere questo o quel libro (anche fumetti) e la persona di riferimento glielo procura (biblioteca, www.amazon.com, libreria).
4. Le persone di riferimento, se il bambino lo desidera, fanno l'abbonamento, o un abbonamento di prova a una rivista, e il bambino si impegna a leggerla.
5. Le persone di riferimento cercano, se possibile, di installare un computer in casa. Il bambino impara, attraverso i giochi, a conoscere il computer.

Kako mozam da go unapredvam moeto dete pri citanjeto i razbiranjeto na tekstot ?

Prof. Dr. Claudio Nodari

Citanjeto i razbiranjeto se komplekuvana pregoda. Sekoe dete ne go naucuva citanjeto i razbiranjeto bez problemi. Decata koi nadvor od ucilišteto dozivuvat eden intenziven kontakt so jazikot – imat pomalku problemi. Soodvetnite lica (roditelite, no i bracata i sestrite, rodninite, staratelite na pr. vo detskite jasli i gradini) mozat da go unapredat citanjeto i razbiranjeto so toa što istite ce zboruvat mnogu so decata. Osnovno na celo za citanjeto i razbiranjeto e slušanjeto i razbiranjeto.

Sto mozat soodvetnite lica van ucilišteto da napravat za unapredvanjeto na citanjeto i razbiranjeto ?

Od 0 do 2 god. vozrast – malo dete

1. Soodvetnite lica cesto zboruvat so bebinjata. Tie opišuvat što ima vo okolinata i što pravi deteto i sl.
2. Soodvetnite lica go zboruvat jazikot na sekoe dete i toa spored nacaloto - principot: edno lice - eden jazik.
3. Istite odbegnuvat kolku što e mozno jazicnite mešanki.

Od 2 do 4 god. vozrast – pred ucilišteto

1. Soodvetnite lica ponatamu odat po nacaloto - principot „ eden jazik edno lice“.
2. Tie cesto im zboruvat na decata za sekojdnevnite problemi (kakov e svetot? što se slucuva? što pravime nie?).
3. Tie rado i strplivo im odgovarat na prašanjata na decata.
4. Tie raskazuvat raskazi so slikovnici (knigi).
5. Tie opišuvat sliki od slikovnici (knigi).
6. Tie komentirat crtezite na decata.
7. Soodvetnite lica ovozmozuvat kontaktot na decata so drugite deca (vo igrališteto, igracki grupi, detski gradini i sl. i im ovozmozuvat decata da igrat zaedno.

Od 4 do 7 god. voзраст – detski gradini

1. Ponatamo soodvetnite lica zboruvat spored nacaloto – principot „eden jazik edno lice“.

Otstapuvanjeteto se vozmozni na primer ako nekoj e prisuten, koj ne go razbira jazikot.

2. Tie im objasnuvat na decata, koj, kako i zašto zboruva.
3. Soodvetnite lica cesto im zboruvat na decata za sekojdnevieto (što se slučuva? kako funkcionira ova rabota? zašto ova e vaka? koj e koj? koj što pravi?).
4. Tie im raskazuvat na decata za svoeto detstvo, za rodninite i sl.
5. Tie raskazuvat zbivanja so slikovnici, komicni zbivanja i dr.
6. Tie im citat na decata knigi za decata.
7. Decata gledat mnogu pati video folmovi (na pr. Walt-Disney). Soodvetnite lica mnogu pati im citat na decata raskazi i zbivanja od Walt-Disney – evi knigi ili raskazuvat sbivanja, pokazuvajci slikite od knigata.
8. Decata slušat storii – prikazni od audio kaseti ili audio CD mnogu pati (po vozmoznost na soodvetnata kniga).

Od 7 – 9 god. voзраст – nizoki stepen

1. Jazicniot izbor zavisi od situacijata (toa znaci od prisatnite lica ili od temi).

Soodvetnite lica

se svesni za toa deka prviot jazik na odrasnite semejni clenovi treba da bide neguvan.

2. Soodvetnite lica cesto im zboruvat na decata za sekojdnevieto (ucilišteto, rabotata, jadenjeto, posetite, planovite za vikendite, sport i sl.).
3. Tie raskazuvat storii – prikazni so slikovnici.
4. Tie im citat na decata detski knigi, komicni knigi (knigi od germansko jazicni podracje nekoj delovi na knigite na pr. krajot na knigata im zadavat na decata kako zadaca da ga procitat).
5. Decata mnogu pati gledat video filmovi (na pr. Walt-Disney). Soodvetnite lica im citat na decata Walt-Disney - evi knigi (na knigite od germansko jazicno podracje, delovi od istite knigi im zadavat na decata kako zadaca da gi citat)
6. Decata slušat storii – prikazni od audio kaseti ili audio CD, so soodvetnata kniga.
7. Decata zemat knigi za citanje od biblioteka. Soodvetnite lica po ovozmognost gi pridruzuvat vo bibliotekata.
8. Soodvetnite lica citat so decata knigi za prirodata i opšttestvoto po tematiki a za koj se interesirat decata (no i eksperimenti se sproveduvat koj se opišani vo istite knigi; vremenjata na jadenjeto spored receptnite knigi za gotvenje).

Od 10 do 12 god. voзраст – sreden stepen

1. Soodvetnite lica cesto im zboruvat na decata za sekojdnevieto (ucilišteto, rabotata, odnosite, povedenieto, aktuelni problemi, vaznosta na citanjeto i sl.).
2. Soodvetnite lica odreduvat edno vreme za citanje (na pr. sekoj den po 20 minuti ili sekoja sabota ili nedela od 17:00 do 17:45 casot).
3. Deteto ce saka da cita knigi (i komicni knigi), a soodvetnite lica gi nabavuvat istite (od bibliotekata, knizarata, www.amazon.com).
4. Soodvetnite lica po zelba na deteto moze da abonira ili da pozaemi casopisi, a deteto se zadolzuva da cita eden casopis.
5. Soodvetnite lica po ovozmoznost se obiduvat da instalirat eden kompjuter doma. Deteto go naucuva da go upotrebi kompjuterot so pomošta na kompjuterskite igri.

Spretnosta na citanjeto

Soodvetnite lica se informirat kaj nastavniot personel za spretnosta na citanjeto na deteto (dali moze deteto tecno da cita). Ako postojat problemi, soodvetnite lica vezbat so deteto spored ovoj vezboven plan:

- a) Deteto izbira edna sosema kratka stroja – prikazna (na pr. eden vic) ili edna recenica od edna storija – prikazna.
- b) Deteto go cita izabraniot tekst mnogu pati glasno i korektno i toa pred soodvetnoto lice i tolku cesto se dodeka ne go nauči tecno da go procita tekstot (nikako na pamet da se nauči!).
- c) Deteto go snimuva tekstot na kaseti (ton ili video).
- d) Deteto zaedno so soodvetnoto lice go kontrolira snimaniot tekst.
- e) Vezbavniot plan od a) do d) se povtoruva dva pati nedelno.

Como posso eu incentivar a minha criança a ler e a compreender?

Prof. Dr. Claudio Nodari, Institut für Interkulturelle Kommunikation, Zúriq

1. A aquisição de competência linguística é um processo complexo. Nem todas as crianças aprendem a língua da família e a língua do meio a um nível suficientemente bom para serem bem-sucedidas na escola.
2. As crianças que, fora da escola, têm um contacto intenso com a língua, normalmente têm menos problemas.
3. As pessoas de referência (isto é, os pais, mas também irmãos, parentes e acompanhantes, p. ex. na creche ou no infantário, etc.) podem incentivar significativamente a aquisição de competência linguística, falando muito na sua língua com a criança.

Que podem fazer as pessoas de referência fora da escola para incentivar a ler / compreender?

0 até 2 anos - Bebê

1. As pessoas de referência falam muitas vezes com o bebê. Descrevem o que fazem, o que os rodeia, quem está presente, o que o bebê faz, etc.
2. As pessoas de referência falam as suas próprias línguas. Princípio: uma pessoa - uma língua.
3. Evitam, tanto quanto possível, misturas de línguas.

2 até 4 anos - Pré-escola

1. As pessoas de referência obedecem ao princípio "uma língua - uma pessoa".
2. Falam muitas vezes com a criança sobre o quotidiano (Como é o mundo? O que sucedeu? Que fazemos?).
3. Respondem com paciência às perguntas da criança.
4. Contam histórias com livros ilustrados.
5. Descrevem imagens dos livros ilustrados.
6. Comentam os desenhos da criança.
7. As pessoas de referência tornam possível o contacto com outras crianças (local de recreio, grupo de jogos, infantário, etc.) e deixam as crianças brincar em conjunto.

4 até 7 anos - Jardim de infância (Kindergarten)

1. As pessoas de referência continuam a falar segundo o princípio "uma língua - uma pessoa". São permitidos desvios, como por exemplo se estiver alguém presente que não compreenda a língua.
2. Explicam à criança quem fala, como e porquê.
3. As pessoas de referência falam muitas vezes com a criança sobre o quotidiano (O que sucedeu? Como funciona isto? Porque razão isto é assim? Quem é quem? Quem faz o quê?).
4. Falam à criança da infância, dos familiares, etc.

5. Contam histórias com livros ilustrados, "comics", etc.
6. Lêem em voz alta livros infantis.
7. As crianças vêem pela primeira vez filmes de vídeo (p.ex.: Walt Disney). As pessoas de referência lêem-lhes várias vezes os livros de Walt Disney correspondentes ou contam as histórias pelas imagens nos livros.
8. As crianças ouvem várias vezes histórias de cassetes de áudio ou CD de áudio (se possível com o livro correspondente).

7 até 9 anos - Nível inferior (Unterstufe)

1. A escolha da língua depende da situação (isto é, das pessoas presentes ou do tema). Porém, as pessoas de referência têm que estar cientes de que a primeira língua terá que ser cuidada pelos membros adultos da família.
2. As pessoas de referência falam muitas vezes com a criança sobre o quotidiano (escola, trabalho, comida, visitas, planos para os fins de semana, desporto, etc.).
3. Contam histórias com livros ilustrados.
4. Lêem-lhes livros infantis, "comics" (no caso de livros em alemão, fazer a própria criança ler algumas partes, por exemplo o final).
5. As crianças vêem várias vezes filmes de vídeo (p.ex.: Walt Disney). As pessoas de referência lêem-lhes os livros de Walt Disney correspondentes (no caso de livros em alemão, fazê-las ler algumas partes).
6. As crianças ouvem histórias de cassetes de áudio ou CD de áudio com o livro correspondente.
7. As crianças vão buscar material de leitura à biblioteca. As pessoas de referência acompanham-nas, se possível.
8. As pessoas de referência lêem, com as crianças, livros de temas específicos que interessem às crianças (mas também devem realizar experiências descritas nesses livros de temas específicos; devem cozinhar refeições segundo livros de receitas).

10 até 12 anos - Nível médio (Mittelstufe)

1. As pessoas de referência falam muitas vezes com a criança sobre o quotidiano (escola, trabalho, relações, comportamentos, actualidade, importância da leitura, etc.).
2. As pessoas de referência combinam com a criança um tempo de leitura (p. ex.: todos os dias 20 minutos ou todos os sábados e domingos das 17.00 às 17.45).
3. A criança pode pedir livros para ler (também "comics") e as pessoas de referência arranjam-nos (biblioteca, www.amazon.com, livraria).
4. As pessoas de referência fazem a assinatura de uma revista - a pedido da criança ou à experiência -, comprometendo-se a criança a ler a revista.
5. As pessoas de referência procuram fazer o possível para instalar um computador em casa. A criança aprende a lidar com o computador através dos jogos de computador.

Kako mogu pomoći svom detetu pri učenju jezika?

(Prof. Dr. Claudio Nodari, Institut za interkulturalnu komunikaciju u Cirihu)

1. Učenje jezika je složen proces. Ne nauči svako dete jezik kojim se govori u porodici i jezik okoline tako dobro da bi bilo uspešno u školi.
2. Deca koja su i izvan škole u intenzivnom kontaktu sa jezikom imaju po pravilu manje problema.
3. Osobe sa kojima se deca identifikuju i koje im služe za uzor (to znači roditelji, ali i braća i sestre, rođaci, vaspitačice i vaspitači u jaslicama i produženom boravku itd.) mogu u velikoj meri podržavati učenje jezika tako što će često i mnogo razgovarati sa detetom na svom maternjem jeziku.

Kako osobe sa kojima se dete identifikuje mogu podržavati decu pri učenju jezika?

Deca od 0 - 2 godine (mala deca)

1. Osobe sa kojima se dete identifikuje/ uzori treba često da pričaju sa bebom, opisuju šta rade, o kakvom se predmetu radi, ko je još prisutan, šta to beba radi itd.
2. Svaka od tih osoba treba da govori svojim maternjim jezikom, po principu jedna osoba – jedan jezik.
3. Pri tome treba izbegavati mešanje jezika.

Deca od 2 - 4 godine (predškolski uzrast)

1. Detetovi uzori i dalje primenjuju princip „jedna osoba – jedan jezik“.
2. Treba često da razgovaraju sa detetom o svakodnevicu (kako izgleda svet oko nas, šta se sve dešava, šta mi radimo).
3. Na detetova pitanja treba strpljivo odgovarati.
4. Detetu/ deci treba pričati priče pomoću slikovnica.
5. Takođe treba detetu/ deci opisivati slike iz slikovnica.
6. Nadalje je bitno da komentarišu detetove crteže.
7. Osobe koje vode brigu o detetu imaju zadatak da omoguće detetu kontakt sa drugom decom (na igralištu, u grupi za igru, u produženom boravku itd.) i da ih puste da se zajedno igraju.

Deca od 4 - 7 godina (dečji vrtić)

1. Osobe sa kojima se dete identifikuje/ uzori i dalje razgovaraju sa detetom po načelu „jedna osoba – jedan jezik“ izuzev ako je prisutan neko ko ne razume dotični jezik.
2. Deci treba objasniti kojim jezikom ko govori i zašto.
3. Treba često razgovarati sa detetom o svakodnevicu (šta se dogodilo, kako nešto funkcioniše, zašto je to tako, ko je ko, šta ko radi).
4. Detetovi uzori pričaju detetu o svom detinjstvu, svojoj rodbini itd.
5. Takođe im pričaju priče pomoću slikovnica ili stripova.
6. Nadalje im čitaju dečije knjige.
7. Deca bi trebalo više puta da gledaju video-filmove (npr. Volta Diznija). Osobe koje vode brigu o detetu treba onda da im više puta pročitaju odgovarajuće Diznijeve knjige ili da im ispričaju priču uz slike u knjizi.
8. Deca bi trebalo više puta da slušaju priče sa nosača zvuka (npr. CD-a), po mogućstvu uz odgovarajuću knjigu (vidi slikovnice „Multidingsda“).

Deca od 7 - 9 godina – niži razredi osnovne škole

1. Izbor jezika zavisi od situacije (dakle od prisutnih osoba ili od teme). Detetovi uzori moraju biti svesni toga da odrasli članovi porodice imaju zadatak da neguju prvi usvojeni jezik.
2. Detetovi uzori treba često da razgovaraju s detetom o svakodnevicu (o školi, poslu, jelu, posetama, planovima za vikend, sportu itd.).
3. Takođe treba često da mu pričaju priče pomoću slikovnica.
4. Nadalje treba detetu da čitaju dečije knjige i stripove (a ako se radi o knjigama i stripovima na nemačkom jeziku trebaju pustiti dete da samo pročita na primer kraj).
5. Deca treba više puta da gledaju filmove na DVD-ju (npr. filmove Volta Diznija). Osobe koje vode brigu o deci treba zatim da im čitaju odgovarajuće Diznijeve knjige (ukoliko su knjige na nemačkom jeziku treba dete ostaviti da neke delove pročita i samo).
6. Deca mogu i da slušaju priče sa nosača zvuka (npr. CD-a) čitajući odgovarajuću knjigu.
7. Nadalje deca treba da uzimaju knjige iz biblioteke, a odrasli da idu s njima, naravno ako je moguće.
8. Takođe postoji mogućnost da osobe koje vode brigu o deci čitaju deci naučno-popularne knjige o temama koje u trenutku zanimaju mališane (i da zajedno provode eksperimente opisane u naučno-popularnim knjigama ili pripremaju obede prema receptu iz kuvara).

Deca od 10 - 12 godina – srednji razredi osnovne škole

1. Detetovi uzori treba često da razgovaraju sa detetom o svakodnevicu (o školi, poslu, međuljudskim odnosima, ponašanju, aktuelnim temama, o važnosti čitanja itd.).
2. Trebalo bi se sa detetom dogovoriti o terminu za čitanje (npr. svaki dan po 20 minuta ili subotom i nedeljom od 17 do 17.45 časova).
3. Deca mogu izraziti svoje želje u pogledu lektire (uključujući i stripove), a osobe koje vode brigu o njima treba da nabave knjige ili stripove (iz biblioteke, na portalu www.amazon.com ili u knjižari).
4. Decu takođe treba pretplatiti – moguća je prvo samo probna pretplata - na neki časopis, a dete se mora obavezati da će ga stvarno i čitati.
5. Već prema mogućnostima trebaju roditelji nabaviti i instalirati kućni kompjuter. Dete će se igrajući kompjuterske igrice upoznati sa njime.

¿Cómo les podemos fomentar a nuestros hijos en lo concerniente a las lenguas?

Prof. Dr. Claudio Nodari, Instituto para la Comunicación Intercultural, Zúrich

1. La adquisición de una lengua es un proceso complejo. No cada niño aprende la lengua familiar y la de su entorno lo bastante bien como para tener éxito en la escuela.
2. Niños que, fuera de la clase, están en contacto intenso con la propia u otras lenguas, por regla general, tienen menos problemas.
3. Las personas de contacto más estrecho (es decir los padres, pero también hermanos, parientes y personas de cuidado, p. ej. en una casa cuna o guardería infantil, etc.) pueden fomentar la adquisición de un idioma de manera determinante hablando con frecuencia en su propia lengua con el niño.

¿Cómo pueden actuar las personas de trato directo con los niños para fomentar la competencia lingüística fuera del aula?

0 a 2 años – Bebé

1. Las personas que tienen un trato directo hablan con frecuencia con el bebé.
Describen lo que están haciendo, lo que encuentran, quién está presente, lo que está haciendo el bebé, etc.
2. Las personas que tienen un trato directo con el bebé hablan su propio idioma.
Principio: una persona – una lengua.
3. Evitan cuanto puedan una mezcla de idiomas.

2 a 4 años – Preescolares

1. Las personas que tienen un trato directo con el niño observan el principio "una lengua – una persona".
2. Hablan con frecuencia con el niño sobre cosas cotidianas (¿Cómo es el mundo? ¿Qué ha pasado? ¿Que hacemos?).
3. Contestan con paciencia a las preguntas del niño.
4. Narran cuentos mediante libros de estampas.
5. Describen las ilustraciones y dibujos de los libros infantiles.
6. Comentan los dibujos y pinturas de los niños.
7. Las personas de trato directo posibilitan el contacto con otros niños (parque infantil, grupo de actividades, casa cuna, etc.) y dejan a los niños jugar juntos.

4 a 7 años – Parvulario

1. Las personas que tienen un trato directo con los niños siguen observando el principio "una lengua – una persona". Hay excepciones, si por ejemplo alguien está presente que no comprende la lengua.
2. Explican a los niños quién habla cómo y por qué.
3. Las personas que tienen un trato directo hablan con frecuencia con el niño sobre cosas y asuntos cotidianos (¿Qué ha ocurrido? ¿Cómo funciona algo? ¿Por qué algo es así? ¿Quién es quién? ¿Quién hace qué?)
4. Cuentan al niño cosas de su propia niñez, de parientes, etc.
5. Narran cuentos mediante libros de estampas, tebeos, etc.
6. Leen a los niños en alta voz libros infantiles.
7. Los niños miran varias veces películas de vídeo (p.ej. Walt Disney). Las personas de trato directo les leen repetidas veces los libros correspondientes de Disney, o cuentan las historias de las ilustraciones del libro.
8. Los niños escuchan repetidas veces los cuentos de las casetes o CDs (si posible con el correspondiente libro).

7 a 9 años – Primaria elemental

1. La elección de la lengua depende de la situación (es decir de las personas presentes, o del tema). Sin embargo, las personas de trato directo son conscientes de que los miembros familiares adultos tienen que cuidar la primera lengua.
2. Las personas de trato directo hablan con frecuencia con los niños sobre cosas de la vida cotidiana (escuela, trabajo, comida, visitas, proyectos para el fin de semana, deportes, etc.).
3. Cuentan historias mediante libros de estampas.
4. Leen a los niños libros infantiles, tebeos (con libros en alemán piden que el niño mismo lea algunas partes, p.ej. el final).
5. Los niños miran repetidas veces películas de vídeo (p.ej. Walt Disney). Las personas de trato directo les leen los correspondientes libros de Walt-Disney (con libros en alemán los niños leen ellos mismos algunas secuencias).
6. Los niños escuchan cuentos de casetes o CDs con el correspondiente libro.
7. Los niños toman prestados libros de lecturas de la biblioteca. Las personas de trato directo los acompañan si es posible.
8. Las personas de trato directo leen con los niños libros de divulgación científica sobre temas que interesan a los niños (pero también imitan experimentos descritos en estos libros, o preparan comidas mediante recetas).

10 a 12 Jahre – Primaria media

1. Las personas de trato directo hablan con frecuencia con el niño sobre asuntos cotidianos (colegio, trabajo, relaciones, comportamiento, actualidad, importancia de la lectura, etc.).
2. Las personas de trato directo concretan con el niño una hora fija de lectura (p.ej. cada día 20 minutos o cada sábado y domingo de 17.00 a 17.45 horas).
3. El niño puede desear que se le regalen libros que tiene ganas de leer (también tebeos), y las personas de relación se le facilitan (biblioteca, www.amazon.com, librerías).
4. Si el niño lo desea, las personas de trato directo se suscriben (también a título de prueba) a una revista, y el niño se compromete a leerla.
5. Si es posible, las personas de trato directo tratan de instalar un ordenador en casa. El niño aprende a manejar el ordenador mediante los juegos electrónicos.

எமது சிறார்களின் மொழிவளத்தை எவ்வாறு மேம்படுத்துவது?

பேராசிரியர் கலாநிதி: கிலெளடியோ நொடாரி பல்கலாசார தொடர்புக்
கல்விநிலையம், சூரிச்

1. மொழி பயில்தல் என்பது சிக்கலானது. சிறார்கள் எந்தச் சந்தர்ப்பத்திலாவது பாடசாலையில் தேர்ச்சி பெறும் பொருட்டு, தான் வாழும் சூழலைச் சார்ந்த மொழியையோ அல்லது தாய்மொழியையோ முழுமையாகக் கற்றுக்கொள்வதில்லை.
2. பாடசாலை தவிர்ந்த புறச்சூழலினால் கிடைக்கப்பெறும் மொழியறிவு சிறார்களைப் பொறுத்தவரையில் மிகச் சொற்பமான அளவிலே மொழிப் பாதிப்பை ஏற்படுத்துகின்றது.
3. சிறார்களோடு நித்தம் தொடர்புடையவர்கள்(பெற்றோர், சகோதரர்கள், உறவினர்கள் மற்றும் பராபரிப்பாளர்கள்) தத்தம் தாய் மொழியிலேயே அவர்களுடன் உரையாடுதல் வேண்டும்.

தொடர்பாளர்களாகச் செயற்படுபவர்கள் பாடசாலைக்கு வெளியே எவ்வாறு சிறார்களின் மொழியறிவை மேம்படுத்தலாம்?

பாலர் - (0 - 2 வயது)

1. தொடர்பாளர்கள் அடிக்கடி பாலர்களுடன் உரையாடல்களை மேற்கொள்ளல் வேண்டும். தொடர்பாளர்களின் நடவடிக்கைகள், பாலர்களின் நடவடிக்கைகள் போன்ற அனைத்தையும் அட்டவணைப் படுத்தல் வேண்டும்.
2. தொடர்பாளர்கள் அவரவரது தாய்மொழியில் மட்டுமே உரையாடல் வேண்டும்.
3. இயன்றளவு மொழிக் கலப்பைத் தவிர்த்தல் வேண்டும்.

பாடசாலை அனுமதிக்கு முன்னுள்ள பருவம்(2 - 4 வயது)

1. மேற்கூறப்பட்டபடி , 'ஒருவர் ஒரு மொழி பேசுதல்' என்ற அடிப்படையில் தொடர்பாளர்கள் செயற்பட வேண்டும்.
2. சிறார்களுடன் நாளாந்த வாழ்வியலைப் பற்றி தொடர்பாளர்கள் உரையாடல் வேண்டும்(உலக நடப்பு, நாளாந்த நிகழ்வு, எமது வாழ்க்கை முறை)
3. சிறார்களின் கேள்விகளுக்கு பொறுமையாக பதிலளித்தல் வேண்டும்.
4. சிறார்களுக்கு சித்திரக்கதைகள் சொல்லப்படல் வேண்டும்.
5. சித்திரங்களுக்கூடான விவரணக் கதைகள் கூறப்பட வேண்டும்.
6. சிறார்களின் ஓவியங்களுக்குரிய அபிப்பிராயங்களை கூறுதல்.
7. ஏனைய சிறுவர்களுடன்(சிறுவர் பராமரிப்பு நிலையம், விளையாட்டுத்திடல், பாலர் பாடசாலை போன்ற) கூடவும், விளையாடவும் தொடர்பாளர்கள் வழியேற்படுத்திக் கொடுத்தல் வேண்டும்.

பாலர் பாடசாலை சிறார்கள்(4 - 7 வயது)

1. நிலைமைகளைக் கருத்திற் கொண்டு நெகிழ்வுத் தன்மைகள் கடைப்பிடிக்கப்படலாம். உதாரணமாக, குறித்த மொழியை பேசுபவர் இல்லாதவிடத்து சிறார்களுக்கு புரியக்கூடியவாறு பிற மொழியை பேசலாம்.
2. தொடர்பாளர்களில் யாரென்பதும், ஏன், என்ன நோக்கத்திற்காக பிற மொழிகளைப் பேசுகின்றார்கள் என்பது பற்றியும் சிறார்களுக்கு இலகு முறையில் தெளிவுபடுத்தல் வேண்டும்.

3. சிறார்களுடன் நாளாந்த வாழ்வியலைப் பற்றி தொடர்பாளர்கள் உரையாடல் வேண்டும்(எது எவ்வாறு செயலாக்கம் பெறுகிறது? ஏன் இவ்வாறு இருக்க வேண்டும்? யார், எவர் என்பது? எவரெல்லாம் எதையெதைச் செய்கின்றார்கள்?)
4. தொடர்பாளர்கள் தத்தமது பிள்ளைப் பராயங்களைப் பற்றிய அனுபவங்களையும், உறவுகள் பற்றிய தொடர்புகள் பற்றியும் சிறார்களுக்கு கூறப்படல் வேண்டும்.
5. சிறார்களுக்கு ஏற்றவாறு சித்திரக்கதைகள், நகைச்சுவைக்கதைகள் சொல்லப்பட வேண்டும்.
6. தரமானதும், பொருத்தமானதுமான சிறுவர் நூல்களை சிறார்களுக்கு படித்துக் கூறவேண்டும்.
7. சிறார்கள் பெருமளவில் ஒளிப்படங்களைக் காணுவதில் ஆர்வம் காட்டுகின்றனர்.(கார்டூன் படங்கள்) அந்த ஆர்வத்தினூடாக கார்டூன் மற்றும் ஒளிப்படங்களின் நூலாக்கங்களை தொடர்பாளர்கள் சிறார்களுக்கு படித்துக் காட்டல் வேண்டும் அல்லது சித்திரங்களுக்கூடான விவரணக் கதைகளைக் கூற வேண்டும்.
8. ஒலிப் பேழைகளினூடாக கதை கேட்கும் பழக்கமும், அவற்றுடன் கூடிய நூல்களினூடாக கதைகள் படிக்கும் பழக்கமும் சிறார்கள் மத்தியில் பெருகி வருகிறது. தொடர்பாளர்கள் அவற்றை இனம்கண்டு அதிக அளவில் ஊக்குவித்தல் வேண்டும்.

சிறார்கள் - கீழ்ப்பிரிவு(7 - 9 வயது)

1. மொழித்தேர்வு என்பது சூழ்நிலைக்கு ஏற்ப மாறுபடலாம்.(அதாவது, தலைப்பிடப்பட்ட விடயதானத்திலும் அல்லது அங்கு பிரசன்னமாகியிருக்கும் சமூகத்தைப் பொறுத்தும்.) தொடர்பாளர்களினால் உணர்ந்து கொள்ளப்பட வேண்டிய விடயம் யாதெனில், சிறார்களினால் உணரப்பட்ட முதல் பாஷையானது அந்தந்தக் குடும்பங்களின் முதன்மையானவர்களினால் கட்டாயமாக பேணப்படவேண்டும் என்பதே.

2. தொடர்பாளர்கள் சிறார்களுடன் நாளாந்த வாழ்வியலைப் பற்றி உரையாடல் வேண்டும்(பாடசாலை, தொழில், உணவு, விருந்தாளிகள், விடுமுறை கழிப்பிற்கான தீர்மானங்கள், விளையாட்டு போன்றவை)
3. சித்திரங்களுக்கூடான விவரணக் கதைகள் கூறல் வேண்டும்.
4. சிறுவர் நூல்கள், விகடகவி நூல்களை தொடர்பாளர்கள் படித்துக் காட்டவேண்டும். டொச் மொழிப் புத்தகங்களாக இருந்தால் ஒரு சிறு பகுதியை(உ+ம்: இறுதிப் பந்தி) சிறார்களைக் கொண்டே வாசிக்க விடவேண்டும்.
5. சிறார்கள் பெருமளவில் ஒளிப்படப்பேழைகளை(கார்டூன் படங்கள்) காண்கின்றார்கள். தொடர்பாளர்கள் கார்டூன் படங்கள் சம்பந்தமான நூல்களை சிறார்களுக்கு படித்துக் காட்டவேண்டும். டொச் மொழிப் புத்தகங்களாக இருந்தால் ஒரு சிறு பகுதியை(உ+ம்: இறுதிப் பந்தி) சிறார்களைக் கொண்டே வாசிக்க விடவேண்டும்.
6. சிறார்கள் ஒலிப் பேழைகளினூடாக(Audio CD) கதை கேட்கும் பழக்கமும், அவற்றுடன் கூடிய நூல்களினூடாக கதைகள் படிக்கும் பழக்கமும் பெருகி வருகிறது. தொடர்பாளர்கள் அவற்றை அதிக அளவில் ஊக்குவித்தல் வேண்டும்.
7. நூலகங்களிலிருந்து சிறார்கள் நூல்களை வாசிப்பதற்காக எடுத்து வருகிறார்கள். தொடர்பாளர்கள் தேவைப்படின் அவர்களுடன் உதவிக்காக செல்லலாம்.
8. தொடர்பாளர்கள் சிறார்களுடன் சேர்ந்து அவர்கள் மிகவும் விரும்பும் ஒரு குறிப்பிட்ட விடயதானம் பற்றிய பாடநூல்களை வாசிக்கலாம்.(அதைவிடவும் அந்த பாடநூலில் சொல்லப்படுகின்ற விடயங்களை பரிசோதனை செய்தும் பார்க்கலாம். உ+ம்: சில உணவு வகைகளை சமையல் நூலில் குறிப்பிட்டிருப்பதை போன்று சமைத்துப் பார்க்கலாம்.)

சிறார்கள் - இடைநிலைப்பிரிவு (10 - 12 வயது)

1. தொடர்பாளர்கள் சிறார்களுடன் நாளாந்த வாழ்வியலைப் பற்றி உரையாடல் வேண்டும்.(பாடசாலை, தொழில், உறவு முறைகள், பழக்க வழக்கம், தற்கால நிலை, வாழ்க்கையின் முக்கியமானவை, மேலும் பல)
2. தொடர்பாளர்கள் வாசிப்பதற்கான ஒரு நேர அட்டவணையை சிறார்களுடன் சேர்ந்து உருவாக்க வேண்டும்.(உதாரணமாக ஒரு நாளைக்கு 20 நிமிடங்கள் அல்லது சனி, ஞாயிறு நாட்களில் 17:00 மணியிலிருந்து 17: மணி வரை)
3. சிறார்கள் தாங்கள் வாசிப்பதற்காக தொடர்பாளர்களிடம் பாடநூல்களை விரும்பிக் கேட்கலாம்.(விகடகவி நூல்கள் அடங்கலாக) அவற்றை சிறார்களுக்கு பெற்றுக் கொடுப்பதற்கான ஏற்பாடுகளை தொடர்பாளர்கள் ஏற்படுத்திக் கொடுக்க வேண்டும்.(நூலகங்கள், www.amazon.com, புத்தகக் கடைகள்)
4. சிறார்களின் விருப்பப்படி அல்லது ஒரு முயற்சியாக மாத அல்லது வார சஞ்சிகையை தருவித்துக் கொடுத்து சிறார்களின் வாசிப்புத் திறனை தொடர்பாளர்கள் ஊக்குவித்தல் வேண்டும்.
5. சிறார்கள் ஆர்வம் காட்டும் கணணி விளையாட்டுகளிற்கூடாக கணனிக் கல்வித்துறையை மேம்படுத்த தொடர்பாளர்கள் ஊக்குவிக்க வேண்டும்.

"Okuma-Anlama sürecinde çocuğuma nasıl destek olabilirim?"

Dilbilimci Dr. Claudio Nodari'nin konferansı (Zürich Kültürlerarası İletişim Enstitüsü)

1. Dil hakimiyetinin kazanılması karmaşık bir süreçtir. Kimi çocuk ailesinin ve çevresinin konuştuğu dili, okulda başarılı olabilmek için gerektiği kadar iyi derecede öğrenemez.
2. Okul dışında dil ile yoğun ilişkisi olan çocuklar, genellikle daha az sorun yaşamaktadır.
3. Çocuk için önemli olan kişiler (yani ana babalar, ayrıca kardeşler, akrabalar, kreş ya da yuvadaki bakıcılar) kendi dillerinde çocukla bolca konuşarak, çocuğun dil hakimiyetini edinmesini büyük ölçüde teşvik edebilirler.

Çocuğun iletişim içinde olduğu kişiler okul dışında onun okuma-anlama becerisini nasıl teşvik edebilirler?

0 - 2 Yaş– Bebek

1. Bebeğin iletişim içinde olduğu kişiler sık sık onunla konuşurlar. Bebeğe, o anda ne yaptıklarını, etraftaki nesnelere ve kişileri, bebeğin yaptıklarını sözlü olarak açıklarlar.
2. Çocuğun iletişim içinde olduğu kişiler kendi dillerini konuşurlar. Prensipten olarak, bir dil - bir insan ile eşleştirilmelidir.
3. Böylece çocuklar ileride dilleri karıştırmazlar.

2 - 4 Yaş– Okul Öncesi

1. Çocuğun iletişim içinde olduğu kişiler bir dil - bir insan eşleştirmesini devam ettirirler.
2. Çocukla genelde gündelik yaşam ile ilgili şeyler konuşurlar (Dünyamız nasıl? Ne oldu? Ne yapıyoruz?)
3. Çocuğun sorularını sabırla yanıtlarlar.
4. Resimli hikayeler anlatırlar.
5. Resimli hikaye kitaplarındaki resimleri açıklarlar.
6. Çocuğun yaptığı resimleri yorumlarlar.
7. Çocuğun iletişim içinde olduğu kişiler onun diğer çocuklarla iletişim kurmasını sağlar, çocukların birlikte oynamalarına (oyun parkı, oyun grubu, çocuk yuvası ve benzer ortamlarda) imkân tanırırlar.

4 - 7 Yaş– Ana Okulu

1. Çocuğun iletişim içinde olduğu kişiler bir dil - bir insan eşleştirmesini devam ettirirler. Bazen, örneğin yanlarında konuşulan dili anlamayan bir kişi daha varsa, istisnalar olabilir.

2. Çocuklara, kimin nasıl konuştuğunu ve neden böyle yaptığını anlatırlar.
3. Çocuğun iletişim içinde olduğu kişiler genelde gündelik hayat ile ilgili şeyler söylerler (Ne oldu? Bu nasıl çalışıyor? Bu neden böyle? Kim kimdir? Kim ne yapıyor?)
4. Çocuğa geçmişlerinden ve akrabalarından söz ederler.
5. Resimli hikayeler ve çizgi romanlar anlatırlar.
6. Çocuk kitapları okurlar.
7. Çocuklar birçok kez aynı video filmini izler (örneğin Walt Disney filmleri gibi). Çocuğun iletişim içinde olduğu kişiler Walt Disney kitaplarını birçok kez okurlar veya kitaptaki resimlerle ilgili hikayeler anlatırlar.
8. Çocuklar teyp kasetlerinden veya CD çalardan hikayeler dinler (mümkünse kitabıyla birlikte çalışılmalıdır).

7 - 9 Yaş- İlkokul Dönemi

1. Dil seçimi o anki duruma göre belirlenir (yani orada bulunan kişiye veya konuya göre). Çocuğun iletişim içinde olduğu kişiler aynı zamanda çocuğun birinci dilinin aile üyeleri tarafından geliştirilmesi gerektiğini bilmelidir.
2. Çocuğun iletişim içinde olduğu kişiler çocukla genelde gündelik yaşam hakkında konuşurlar. Okul, iş, yemek, ziyaretler, hafta sonu planları, spor, vesaire).
3. Resimli hikayeler anlatırlar.
4. Çocuk kitapları ve çizgi romanlar okurlar (Almanca kitap okurken bir kısmını -mesela sonuç kısmını- çocuğa okuturlar).
5. Çocuklar birçok kez aynı video filmini izler (Örneğin Walt Disney filmlerini). Çocuğun iletişim içinde olduğu kişiler Walt Disney kitaplarını çocuklarına okurlar (Almanca kitapların bir bölümünü çocuklara okuturlar).
6. Çocuklar teyp kasetlerinden veya CD çalardan hikayeler dinler, bunu yaparken, eğer hikayenin kitabı varsa, onu takip ederler.
7. Çocuklar okuyacakları kitapları, kütüphaneye gidip kendileri alırlar. Çocuğun iletişim içinde olduğu kişiler gerekirse onlara eşlik ederler.
8. Çocuğun iletişim içinde olduğu kişiler çocukların o dönem ilgilendikleri konular hakkında ansiklopedik bilgiler içeren kitapları okurlar (tabii, bu kitaplarda anlatılan deneyleri de yapmaları gerekir, örneğin yemek kitabındaki tariflere göre yemek pişirmek gibi).

10 - 12 Yaş – Okul Dönemi

1. Çocuğun iletişim içinde olduğu kişiler, çocukla genel olarak gündelik yaşam ile ilgili şeyler konuşurlar (okul, iş, ilişkiler, davranışlar, aktüalite, okumanın önemi gibi).
2. Çocuğun iletişim içinde olduğu kişiler, çocukla birlikte belirli bir okuma programı oluştururlar (örneğin, her gün 20 dakika ya da her cumartesi veya Pazar saat 17:00'den 17:45'e kadar).
3. Çocuk okumak istediği kitapları istesin (çizgi romanlar da dahil) ve çocuğun iletişim içinde olduğu kişiler onun bu isteğini yerine getirsin.
4. Çocuğun iletişim içinde olduğu kişiler, çocuğun isteği üzerine bir dergiye abone olur ve çocuk bu dergiyi okuma işini üstlenir.
5. Çocuğun iletişim içinde olduğu kişiler evde bir bilgisayar kurmaya çalışırlar. Çocuk bilgisayar oyunları aracılığıyla bilgisayar kullanmayı öğrenir.